

Selvhjælp Silkeborg

Skoletrivsel for drenge – og deres forældre

Parallele gruppeforløb

Silkeborg
kommune

Gruppeforløb for drenge – og deres forældre

Selvhjælp Silkeborg har igennem det 3-årige projekt ”Fyr Op For Fællesskab” udviklet gruppeforløb til drenge mellem 6-15 år, der har svært ved at komme i skole – og deres forældre. Gruppeforløbene er tilrettelagt med 10 mødegange og med parallelle gruppeforløb for drenge og forældre. Dvs. at både drenge og deres forældre er i et gruppeforløb samtidig.

Projektet er gennemført med støtte fra Den A.P Møllerske Støttefond og i samarbejde med Skoleafdelingen i Silkeborg Kommune. VIA University College har foretaget en ekstern evaluering af projektet.

Fokus på drenges trivsel

Psykisk mistrivsel afføder ofte ensomhed eller følelsen af ensomhed – en følelse, som mange børn og unge vil opleve på tidspunkter i deres liv, og for de fleste er følelsen forbigående og kortvarig. Men for en lille gruppe forekommer følelsen ofte, og den kan gå hen og blive langvarig¹. Hos Selvhjælp Silkeborg har erfaringen vist, at kønsfordelingen i de trivselsfremmende gruppetilbud består af 70% piger. Der er imidlertid ingen tvivl om, at drenge har lige så stort et behov for styrkende og anerkendende fællesskaber som piger, hvorfor drenge syntes at være en interessant målgruppe at lave en ekstraordinær indsats for. Foruden drengene valgte man i projektet ligeledes at fokusere på drengenes forældre og herigennem lave en mere helhedsorienteret indsats for familien.

I projektet er der løbende indhentet bl.a. kvalitativt evalueringmateriale igennem samtaler med drengene og deres forældre. I samtalerne har der været fokus på hvad det har betydet for deltageres trivsel, drenge såvel som forældre, at deltage i et gruppeforløb. Derudover har der også været fokus på forældres oplevelse af hvorvidt om gruppeforløbet har været medvirkende til en positiv indvirkning på deres barns trivsel. I projektet er der også løbende indsamlet viden fra forskningen om skolevægring og skoletrivsel hos drenge, bl.a. igennem interviews med Anne Krøger, Ph.d. og adjunkt hos Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse (DTU)².

Hvis man ønsker at læse dybere ind i evalueringsrapporten fra VIA University College for projektet ”Fyr Op For Fællesskab”, kan man finde den på Selvhjælp Silkeborgs hjemmeside: www.Selvhaelpsilkeborg.dk

”Det er jo ikke så fedt, at man ikke kommer i skole. Det er jo ikke, fordi man tænker: Ja, det er bare rart. Altså jeg vil jo... Hvis jeg kunne, så ville jeg jo bare være i skole hele tiden, men det kan jeg bare ikke” / Dreng

Drengene – hvem er de?

Forskning på området og erfaringerne fra projektet viser, at man ikke kan lave en entydig profil på drenge, der har det svært. De er lige så forskellige som alle andre. Fællesnævneren er dog, at de ofte mangler et fællesskab, eller ikke føler sig som en del af fællesskabet. I grupperne oplever vi også, at det er meget forskelligt, hvorfor drengene ikke trives og har svært ved at komme i skole. Fælles er, at de ikke trives.

”Ja. Jeg føler mig ikke... De andre [i skolen], de kan godt være meget røvhuller. Det havde vi en snak om sidste gang vi var her. Det kunne man godt føle pga. nogle gider bare ikke at snakke til dig, så du føler dig helt alene der, og det er kun dig mod alle dem. Det kan godt være en følelse, som jeg får nogle gange” / Dreng

I forskningen tales der også om, at drenge ofte har passiv skolevægring, dvs. at de er fysisk til stede, men har det svært når de er der og ”tjekker ud”, både fagligt og socialt. Derfor henvender gruppetilbuddene sig både til drenge der går i skole, men ikke trives, og for drenge der har et højt fravær eller er helt fysisk fraværende.

*Mit barn sagde også engang at ’jeg har aldrig grint så meget. Det gjorde ondt i maven. Jeg har grint så meget’. Og han er ikke drengen, som smiler ret meget. Han har meget svært ved at fortælle sine følelser og hvad han i bunden føler. Jeg synes, at det var fedt, at han sagde, og kunne sætte ord på, ’jeg kunne godt mærke det i maven’ .
/ Forælder til dreng i gruppeforløb*

Selvhjælpsmetoden og parallelle drenge – og forældregrupper

Selvhjælpsgrupperne for drenge og deres forældre er faciliteret af to frivillige gruppeledere i hver gruppe. De frivillige gruppeledere er uddannede facilitatorer efter Den Nationale Kvalitetsmodel for Selvhjælp³. Gruppeledernes opgave er at facilitere fællesskabet mellem deltagerne i gruppen og sikre et trygt rum, med plads til samtaler om det der kan være svært.

¹ ”At stå udenfor - Hvordan styrker vi positive fællesskaber blandt børn og unge?”, Børns Vilkår og Trygfonden.

² Anne Krøger, ”SAMARBEJDE I SKOLEN - En empirisk undersøgelse af, hvordan samarbejde tematiseres i kommunikationen i et kommunalt dansk skolesystem med fokus på, om og hvordan samarbejde bidrager til kobling mellem professionelles praksis og elevers læring”, ph.d. afhandling DPU - Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse Aarhus AU Universitet, 2021.

³ Den Nationale Kvalitetsmodel er udviklet og kvalificeret af FriSe (Frivilligcenter og Selvhjælp Danmark). Materialer og information om metoden kan findes via vores hjemmeside: <https://selvhaelpsilkeborg.dk/frivillig/bliv-frivillig>

For at understøtte de frivillige, er der til drenge og forældre-grupperne udviklet en gruppeguide. Denne guide indeholder både en plan for hvornår drenge- og forældregruppen har fællesgange samt temaer og øvelser som har fungeret særligt godt for drenge, og for forældre. I drengegrupperne er forløbet i høj grad designet omkring aktiviteter og lege – såkaldte ”dåseåbnere”, med henblik på at drengene lærer hinanden at kende og igangsætte samtaler om det der er svært.

”Jeg kan også godt lide legene. Der lærer man også hinanden meget at kende. Hvad man kan finde ud af, og hvad man kan lide.” /Dreng

Evalueringen fra projektet fortæller os, at det drengene i høj grad får ud af at deltage i et gruppeforløb, er oplevelsen af at have et fællesskab med ligesindede:

”Meget af det de her drenge hungre efter er relationer. At føle at man er en del af noget og blive accepteret for dem de er.” /Frivillig gruppeleder

Derfor er styrkelse af sociale relationer mellem drengene også en af de opgaver som bliver vægtet højt blandt de frivillige gruppeledere, da dette skaber grobund for at drengene tør åbne sig overfor hinanden og tale om det der er svært.

”Det er rart at snakke med nogle, der ved hvordan det er i stedet for at snakke med nogle som... Altså jeg har snakket med rigtig mange af dem, der bare siger ’Lad os prøve at løse det på den her og den her måde’, og det er pisseirriterende at høre på. Det er meget rart at snakke med nogle, der ved, at der er nogle der er pisseirriterende [i skolen] og ved hvordan det er. Så føler man sig ikke så alene om det der med ikke at komme i skole” /Dreng

Når et barn mistrives, bliver hele familien ramt. Derfor har vi udviklet parallelle gruppeforløb for drenge og deres forældre, for at skabe et frirum til forældrene, hvor de kan mødes med andre forældre i samme eller lign. situation. Formålet hermed er, at forældrene kan erfaringsudveksle og få øje på nye handlemuligheder igennem hinandens fortællinger og oplevelser.

”Hver evig eneste gang man har været her, så får man et eller andet med hjem. Enten for sig selv eller noget man også kan snakke med sit barn om på en ny måde eller at se tingene på en lidt mere nuanceret måde. /Mor til dreng

Mange forældre fortæller, at de har svært ved at forstå, hvorfor deres barn ikke vil i skole, og at de i lang tid har presset deres barn til at komme afsted. De fortæller ligeledes, hvordan hver morgen syntes at være en kamp, fordi de oplever, at deres børn finder på undskyldninger for at blive hjemme.

”Inden jeg startede i gruppen har jeg været meget frustreret over; hvorfor gør du ikke bare(...) hvorfor kommer du ikke bare i skole?! Min største læring er nok en indsigt i, at den hovedpine og kvalme han har om morgenen, ikke bare er en dårlig undskyldning. Men rent faktisk er fordi han er stresset og lider overlast psykisk. Jeg har fået meget større forståelse og jeg har fået et meget tættere bånd til ham, efter vi er startet her. Jeg har fået øjnene op for, hvor slemt det virkelig er for ham” /Far til dreng

Flere forældre oplever igennem gruppeforløbene at deres forældre-barn relationen bliver styrket. Det skyldes bl.a., at der gennem gruppeforløbet skabes større forståelse for de udfordringer, der er forbundet med at have svært ved at komme i skole, at der er skabt et godt fundament for samtale i familien, og at forælder og barn ’går til noget sammen’, hvor forælder og barn har alenetid uden øvrige familiemedlemmer.

”Jeg synes, at jeg kan bedre snakke med mine forældre om sådan noget... for eksempel sådan noget, jeg også snakker om her. Jeg har f.eks. fortalt, at jeg har det rimelig svært med, at min morfar er et eller andet sted. Jeg ved bare, at han stadig er i live, men jeg har aldrig mødt ham før, og så efter den gang vi snakkede om det her, så gik jeg så hjem og snakkede om det. Det synes jeg gik godt. Man behøver ikke at være fuldstændig bange for at sige alting” /Dreng

Flere af drengene fremhæver ligesom her, at de er blevet bedre til at snakke om det der er svært, også derhjemme. Projektets evaluering har vist, at gruppeforløbene har en positiv indvirkning på både drengenes og forældrenes generelle trivsel, og derfor kan gruppetilbud til drenge med fordel tænkes ind tidligt i et forløb, hvor man som lærer, pædagog og eller forælder får mistanke om begyndende mistrivsel.

Selvhjælp Silkeborg fortsætter med at tilbyde parallelle gruppeforløb for drenge og deres forældre. Kontakt os og hør mere om vores gruppetilbud for børn mellem 7-15 år.

Find mere viden om Selvhjælp Silkeborgs tilbud på Selvhjælp Silkeborgs hjemmeside: www.selvhjaelpsilkeborg.dk

Forældrene om deres børns udbytte af gruppeforløbet

Vi ved jo ikke, hvad det er de snakker om. Men jeg ved i hvert fald fra mit barn, at det er det eneste han fortæller, er hans humørbarometer. Det er det eneste jeg må vide. Han siger 'ti' hver gang. Det må jo kunne noget. Virkelig fantastisk. (Forælder)

”

I perioder så har [barn] ikke så mange fede oplevelser alle mulige andre steder, så bare det der med at opleve, at de kommer buldrende ned ad trappen og råber 'tak for i dag' til de andre. Det er jo bare fedt og se det der, som jeg under [barn] havde hver dag i alle mulige situationer, at det i hvert fald er der, der. Det giver hvert fald mig en helt banal glæde. (Forælder)

”

Jeg tror også, at mit barn har fået noget på selvværdskontoen. Jeg synes, at jeg fornemmer det, at der bliver ligesom lidt mere rygrad derinde. Og måske også lidt mere sprog. (Forælder)

”

Jeg tror for min søn, at det med, at han kan spejle sig i andre og høre, at andre også kan have det svært, har været rart for ham. Han har ikke haft så mange andre end mig. Men han har ikke haft andre børn han har kunnet snakke med det om. Jeg tror og tænker bare, at det her er godt for ham. (Forælder)

”

Glæden ved at komme ud ad døren til noget godt. At se at ens dreng bare gerne vil ud ad døren til tiden ved at komme hened med andre drenge. Det er simpelthen fantastisk. Det er det. Det er stort. (Forælder)

”

I samarbejde med Skoleafdelingen, Silkeborg Kommune